

Quine-symposiumissa

Yhdysvaltalaisen filosofin Willard Van Orman Quinen (25.6.1908–25.12.2000) syntymästä tuli tänä vuonna kuluneeksi sata vuotta, minkä johdosta Helsingissä järjestettiin pienimuotoinen symposiumi. Kaksipäiväisessä kokouksessa esiintyi ainoastaan kuusi puhujaa: aikataulu oli miellyttävän väljä ja joustava. Yleisöä oli paikalla niukasti, mikä oli odotettavissa, kun otetaan huomioon Quinen filosofian ei-populaari luonne. Pieni joukko

oli kuitenkin aktiivinen, ja esitelmää seurannut keskustelu oli erinomaisen asiantuntevaa.

Symposiumin yhdeksi pääteemaksi muodostui Quinen filosofian suhde hänen opettajansa ja ystävänsä Rudolf Carnapin (1891–1970) työhön. Kuudesta esitelmästä kolme liittyi suoraan Quinen ja Carnapin suhdetta koskevaan keskusteluun. Tämä temaattinen yhdenmukaisuus ei kuitenkaan ollut tietoisien linjanvedon tulos.

Panu Raatikainen (Helsinki) käsitteli Quinen näkemystä analyttisyydestä ja kritisoi joidenkin Carnap-tutkijoiden tulkintoja Quinesta. Lieven Decock (Amsterdam) esitelmöi myös tästä vertailevasta näkökulmasta keskittyen erityisesti 'semanttisen säännön' käsitteeseen. Decock myös tarkasteli kiinnostavasti Quinen filosofiaa 1900-luvun alkupuoliskon amerikkalaisen lingvistiikan kontekstissa. Matti Eklund (Cornell) käsitteli Quinen ja Car-

OTTEITA AJASTA

napin näkemyksiä ontologiasta ja kritisoi tulkintoja, joissa Carnap nähdään ontologiakielteisenä ja Quine taas ontologian henkiin herättäjänä. Myös Heikki J. Koskinen (Helsinki) tarkasteli Quinen filosofiaa ontologian näkökulmasta kritisoiden Quinen kieliorientoitunutta lähestymistapaa ontologisiin kysymyksiin.

Peter Pugin (Tukholma) käsittelee viimeaikaista argumenttia,

jonka mukaan eräitä formaalin kieliteorian välineitä voidaan käyttää kumoamaan Quinen kuuluisa käännöksen epämääräisyysteesi. Esitelmä oli tekniseltä kannalta symposiumin haastavin, koska se rakentui algebralliseen viitekehykseen, jossa Pugin itse on tutkinut esimerkiksi kompositionaalisuutta. Antti Keskinen (Tampere) tarkasteli Quinen 'observaatiolauseen' määritelmää. Jotkut kommentaattorit ovat esittäneet, että

eräät tässä määritelmässä esiintyvät käsitteet ovat ristiriidassa Quinen behaviorismin kanssa; Keskinen pyrki argumentoimaan, että tällaista ristiriitaa ei ole.

Teksti: Antti Keskinen